

19 torsdag 2. februar 1999

Aftenposten KULTUR • SPORT

NRK vet ikke hva som er borte

Foreløpig vet ingen hva som er gått tapt i NRK-arkivet der store mengder film er i ferd med å smuldre opp. Flere opptak er så allerede ødelagt at de ikke kan overføres til digitale kassetter.

MARTIN GRAY

- Oversikt får vi ikke før vi har gått gjennom arkivene, sier leder i bearbeidingsseksjonen i NRK, Oddbjørn Holgersen.

Men det NRK vet, er at uerstattelige fjernsynsopptak allerede er ødelagt. Enten ved at filmene de er spilt inn på smuldrer opp og er så ødelagte at de ikke lar seg spille over i sin helhet til digitale videokassetter, eller ved at opptakene

rett og slett er slettet. - Fra begynnelsen av 1970-årene hadde vi en offentlig arkivkomité som gikk gjennom det materialet de ulike avdelingene foreslo å slette. Noe tok de vare på, mens en del annet ble slettet, sier fjernsynsarkivar May Noreld.

Slettekomitéen

Arkivkomitéen, som i korridorene på Marienlyst bare ble betegnet som «slettekomitéen», besto av represen-

tanter fra hver avdeling i NRK-huset. Den la ned arbeidet i 1986-87, da det ble bestemt at alt egenprodusert materiale skulle arkiveres. - Vi har ingen garanti for at verdifullt stoff ikke ble strøket. Men arkivkomitéens oppgave var å sikre at saker av historisk verdi ikke ble slettet, sier Noreld.

Helt knirkefritt fungerte likevel ikke komitéen: Opptaket fra EF-avstemningen i 1972 er blant opptakene

som ble slettet. - Det var en feil som skjedde fordi noe ikke var merket godt nok, sier Oddbjørn Holgersen.

Opptaket er i dag tilbake i NRK-arkivene - takket være arkivet til Danmarks Radios fjernsynsavdeling, som hadde opptak fra begivenheten.

Verre er det med en del andre innslag, som ikke har latt seg gjenskape med hjelp fra andre arkiver. Det gjelder blant annet opptak Erik Bye gjorde med dik-

teren og skogsmannen Hans Børli, før Børli slo igjennom.

Tapt for alltid

Det store spørsmålet i NRK er likevel hva som finnes på film i arkivet i dag, men som ikke lar seg avspille og overføre til digitale kassetter. Enten fordi kjemiske prosesser har ødelagt filmrullene, eller fordi lagringsforholdene har påført dem skade. - Vi vet ikke hva vi kan miste av det vi har. Det

er derfor det er så viktig at det gjøres noe raskt, sier Holgersen.

Gamle NRK-opptak som i dag benyttes som innslag i ulike programmer, overføres fortløpende til digitale kassetter.

- Det er fordi vi har bare den ene gangen vi kan spille av båndene. Noen er i så dårlig forfatning at vi ikke vil få flere muligheter, sier seksjonssjefen. - Ødelegges opptaket, er det tapt for alltid.